

УДК 373.5: 821.161.2

<https://doi.org/10.37041/2410-4434-2020-16-9>

Ольга Лілік,

доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри української мови і літератури
Національний університет «Чернігівський колегіум»

імені Т.Г.Шевченка

м. Чернігів, Україна

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5187-1944>

МІЖМИСТЕЦЬКИЙ ПОЛІЛОГ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ

***Анотація.** Автор досліджує особливості використання творів суміжних видів мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури. Актуальність свого дослідження вона доводить вимогами державних документів, що визначають тенденції реформування освітньої галузі, й недостатньою дослідженістю зазначеної проблеми в педагогічній науці. Дослідниця. пропонує модель використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури; обґрунтовує її складники; визначає практичні шляхи використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів-словесників, зокрема в контексті літературознавчих (на прикладі зіставлення літературного твору і його екранізації) і методичних (на прикладі підготовки й моделювання фрагмента уроку з використанням творів суміжних мистецтв) навчальних дисциплін. Вона стверджує, що модель використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури має містити низку компонентів (теоретико-концептуальний, структурно-змістовий, організаційно-дидактичний і технологічно-методичний).*

Автор доходить висновку, що реалізація мистецького полілогу (літератури, музики, кіно, театру, живопису, графіки, скульптури) на уроках української літератури призведе до високих результатів, за умови, якщо вчитель-словесник матиме

відповідний рівень теоретичної і практичної літературознавчої, мистецтвознавчої і педагогічної підготовки, умітиме ефективно поєднувати різні види мистецтв. Дослідниця доводить, що особливості використання методів, засобів і прийомів мистецької компаративістики в професійній освіті майбутніх учителів української мови й літератури полягають у системності опанування ними комплексу літературознавчих, мистецтвознавчих і педагогічних знань, між якими необхідно встановити взаємозв'язки; формуванні прагнення студентів-філологів до професійного зростання, самостійного ознайомлення з українською і зарубіжною мистецькою спадщиною, прагнення використовувати її у процесі аналізу художніх творів на уроках літератури.

Ключові слова: професійна підготовка, художній твір, мистецтво, компаративістика, учитель української мови й літератури.

Постановка проблеми. У результаті аналізу державних документів, щодо напрямів реформування сучасної освітньої системи, визначено такі основні тенденції розвитку галузей середньої і вищої освіти: зміна освітньої парадигми, яка виявляється у визнанні необхідності формування гуманістичного типу особистості, інтеграція педагогічної освіти в систему міжнародного освітянського й наукового співробітництва, гуманізація та демократизація педагогічної освіти, відродження традицій української освіти, духовної культури та національної системи виховання, інформатизація освіти, яка враховує особливості навчання й ресурсні можливості навчальних предметів. Це актуалізує необхідність підготовки майбутніх педагогів загалом і вчителів української мови й літератури зокрема, які б могли ефективно реалізувати вимоги основних державних документів, що визначають зміст шкільної мовно-літературної освіти, завданням якої є «розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають інформаційні та художні тексти, зокрема класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжної), здатні спілкуватися мовами корінних народів і національних меншин, іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоцій-

но-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень» [5]. Успішному розв'язанню поставленого завдання сприятиме застосування методів, прийомів і засобів мистецької компаративістики у процесі професійної підготовки майбутніх учителів української мови й літератури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій із зазначеної проблеми, виокремлення невирішених її частин. Проблема використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури до сьогодні не стала предметом окремого дослідження в педагогічній науці. В основному науковці-методисти зверталися до питання порівняльного аналізу в шкільному курсі української літератури: компаративне вивчення української і зарубіжної літератур досліджував А. Градовський; теорію і практику використання творів суміжних мистецтв вивчала С. Жила; методичні аспекти зв'язків літератури з історико-філософськими концепціями аналізував Ю. Бондаренко. Проведене дослідження дало підстави для висновку, що використанню методів і засобів мистецької компаративістики в процесі професійної підготовки майбутніх учителів-словесників не приділено достатньої уваги.

Методи (методологія) виконання дослідження. Вірогідність і об'єктивність дослідження забезпечується використанням комплексу теоретичних і емпіричних методів наукового дослідження, зокрема: аналізу педагогічної та методичної літератури – для визначення стану розробленості проблеми й перспектив її дослідження; зіставлення – з метою порівняння поглядів різних учених на досліджувану проблему; індукції та дедукції, систематизації й узагальнення – для розроблення стратегії наукового дослідження, а також формулювання висновків; спостереження за освітнім процесом і аналіз результатів навчальної діяльності студентів – для визначення ефективних шляхів використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури.

У процесі наукового пошуку взято до уваги положення кількох методологічних підходів, які застосовані на засадах взаємодоповнюваності і відповідності меті дослідження, зокрема: компетентного (у контексті визначення впливу творів суміжних мистецтв на формування професійної компетентності майбутніх учителів-

філологів), діяльнісного (залучення студентів до активної діяльності з аналізу творів суміжних мистецтв), особистісно орієнтованого (урахування особистісних рис майбутніх учителів-словесників у процесі формулювання навчальних завдань), культурологічного (аналіз історико-культурологічного матеріалу, продукування нових культурологічних текстів і сенсів), аксіологічного (формування ціннісно-світоглядних орієнтирів майбутніх учителів-філологів на матеріалі високохудожніх літературних творів).

Мета і завдання статті. Метою публікації є аналіз особливостей використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури. Зазначена мета актуалізувала необхідність розв'язання таких завдань: створити модель використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури; обґрунтувати її складники; запропонувати практичні шляхи використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів-словесників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз наукових праць із проблеми дослідження і досвід практичної діяльності дають змогу стверджувати, що модель використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури має містити такі компоненти:

1. Теоретико-концептуальний – методологічні положення філософії, літературознавства, мистецтвознавства, педагогіки, методик навчання щодо застосування творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури.

З цього приводу Г. Ремак писав, що літературна компаративістика передбачає дослідження літератури поза межами однієї країни, а також вивчення взаємовідносин між літературою, з одного боку, й іншими сферами знань і вірувань, такими як мистецтво (наприклад, малярство, скульптура, архітектура, музика), філософія, історія, соціальні науки (наприклад, політика, економіка, соціологія), наука, релігія тощо, – з другого. Отже, йдеться про порівняння однієї літератури з іншою чи іншими, а також про порівняння літератури з іншими сферами людської експресії, яке шляхом пошуку зв'язків, аналогій, спорідненості й впливів зіставляє літературу з іншими сферами вислову чи знання або ж літературні

факти й тексти між собою, незалежно від того, дистанційовані вони чи ні в часі й просторі, лише б, належачи до багатьох мов і культур, були складниками однієї традиції, зрештою, зіставляє, щоб краще їх описувати, розуміти й оцінювати [6].

Доходимо висновку, що мистецька компаративістика ґрунтується на ідеї, що в основі всіх видів мистецтва лежить подібна діяльність, незважаючи на різні засоби й техніку, яку використовують митці, і що існують паралелі між цими мистецтвами, які породжуються загальним духом різних епох, а також безпосереднім впливом одного мистецтва на інше. У межах нашого дослідження центром, навколо якого зосереджуються різні види мистецтва, є література. С. Жила стверджує, що її доцільно розглядати як філософську антропологію, а літературні тексти як тексти-монади, що подають певну модель світу, відтворюють і втягують у себе багато текстів, які уже існували, всю культуру в її буттєвому смислі. .... Адже відомо, що багато письменників для створення авторської концепції моделі світу залучають в якості знаків тексту і його контекстів різні сюжети, мотиви, образи інших видів мистецтв, які допомагають читачеві розшифрувати літературний твір [4].

2. Структурно-змістовий – моделювання процесу застосування мистецької компаративістики в професійній підготовці майбутніх учителів-словесників; визначення критеріїв добору мистецьких текстів, змісту матеріалу.

Варто зазначити, що У. Вайсштайн виокремив такі основні взаємозв'язки між літературою й іншими видами мистецтва: твори мистецтва, які зображають та інтерпретують відповідну історію, а не є простою ілюстрацією до тексту; літературні твори з описом окремих витворів мистецтва; літературні твори, які створюють або літературно перетворюють зразки мистецтва; літературні твори, що імітують образотворчі стилі; літературні твори, що використовують технічні прийоми образотворчих мистецтв (монтаж, колаж, гротеск); літературні твори, що співвідносяться з образотворчим мистецтвом та художниками або передбачають спеціальні знання з історії мистецтв; синоптичні жанри (емблема); літературні твори з тієї ж тематики, що й твори мистецтва [2].

Учений сформулював рекомендації, яких варто дотримуватися у процесі компаративних досліджень літератури й інших мистецтв, зокрема: «Здійснюючи різні міждисциплінарні заходи, звичайним

адептам порівняльного мистецтвознавства треба завжди намагатися рухатись виважено від малого до великого й від конкретного до загального. Теми слід обирати дуже обдумано, визначати їх настільки точно та вузько, наскільки це можливо з огляду на обраний предмет дослідження» [там само]. На думку науковця, критерій, обраний для дослідження, має виявлятися в усіх порівнюваних об'єктах. Це має бути риса, властива винятково мистецтвам, інакше ми будемо не стільки досліджувати особливі зв'язки між мистецтвами, скільки просто спостерігати звичайні взаємостосунки мистецтв із іншими видами об'єктів [там само].

3. Організаційно-дидактичний – обґрунтування методики порівняльної інтерпретації літературних явищ, визначення форм, методів, прийомів, засобів використання творів суміжних мистецтв у професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури.

4. Технологічно-методичний – практична методична підготовка до роботи з творами мистецтва на уроках української літератури; формування вмінь підбирати змістове й методичне наповнення уроків компаративного вивчення української літератури й мистецтва.

Проведений аналіз навчальних програм підготовки майбутніх учителів української мови й літератури дав підстави для висновку, що студенти-філологи в педагогічних закладах вищої освіти здобувають необхідну теоретичну і практичну підготовку. Згідно з освітньо-професійними програмами підготовки учителів української мови і літератури освітнього ступеня бакалавр, заплановано опанування ними таких дисциплін, як-от: «Естетика», «Історія української культури», «Історія світової культури», «Культурологія» тощо. Студенти магістратури мають змогу засвоїти матеріал різних нормативних і вибіркових дисциплін, як-от: «Культурологічна інтерпретологія», «Теорія художньої культури», «Компаративістика» тощо. Водночас, варто зазначити, що широка культурологічна підготовка майбутніх учителів української літератури набуває особливого значення в руслі міждисциплінарних досліджень. З цього приводу Дж. Якоб (James Jacob) наголошує на необхідності застосування інтердисциплінарного підходу в системі вищої освіти, порівнюючи розрізненість та ізольованість окремих дисциплін з тим, що людина сприймає ліс не цілісно, а як сукупність окремих

дерев. Науковець стверджує, що це звужує поле діяльності й обмежує можливості для розв'язання педагогічної проблеми [7]. Цілком погоджуючись із думкою вченого, зазначимо, що культурологічний матеріал сприятиме глибшому усвідомленню літературного твору чи явища. З цією метою в межах навчальної дисципліни «Актуальні проблеми української літератури ХХ-ХХІ століття» пропонуємо магістрантам – майбутнім учителям української мови і літератури виконати індивідуальні проєкти, спрямовані на порівняння літературних текстів і кінематографічних творів, що виникли на їх основі, наприклад: роману Володимира Лиса «Століття Якова» й однойменного українського історичного серіалу (1+1 медіа, сценарист – Андрій Кокотюха, режисер – Бата Недич, 2016 рік); роману Софії Андрухович «Фелікс Австрія» і художнього повнометражного фільму «Віддана» (кіностудія Film.UA, режисер – Христина Сиволап, сценаристи – Аліна Семерякова, Софія Андрухович, 2020 рік); роману Василя Шкляра «Чорний ворон. Залишенець» і повнометражного художнього фільму («ТРК Студія 1+1»), режисер – Тарас Ткаченко, сценарист – Тарас Антипович, 2019 рік) тощо. Студенти мали прочитати твір, переглянути фільм, ознайомитися з історіями написання літературного тексту і створення кінематографічного твору, порівняти їх, дійти висновку щодо особливостей екранізації, збереження художньо-ідейного змісту літературного твору тощо.

У контексті практичних занять із методики навчання української літератури, спочатку з'ясовують теоретичні засади використання творів суміжних видів мистецтв, зокрема розглядають дидактичну модель організації уроків з використанням елементів мистецької компаративістики, яка передбачає реалізацію низки етапів, якот: перший – підбір мистецьких текстів для вивчення літературних творів. С. Жила стверджує, що твори суміжних мистецтв на уроки літератури треба добирати так, щоб учні відчули культурно-мистецькі генетичні зв'язки, «побачили» їх у літературному тексті [4]. На її думку, критеріями для добору текстів є висока художня якість творів, відповідність творів розумовому й психологічному розвитку учнів, їхня жанрова різноманітність. З цього приводу А. Градовський зазначав, що провідною, наскрізною й визначальною в компаративістиці є вимога добору таких мистецьких явищ, які підходять до історико-типологічного зіставлення, тобто репре-

зентують типологічно співвідносні явища різних літератур [3]. Основою для відбору мають бути типологічні сходження, які відображають паралельність літературних процесів у народів, які перебувають на однакових щаблях суспільного розвитку, а літературні впливи обумовлюються й стимулюються типологічними сходженнями [там само].

На другому етапі здійснюється планування уроку чи будь-якої іншої форми навчання: формулювання теми, мети, відбір мистецьких творів для аналізу, вибір методів і прийомів навчання. На зазначеному етапі важливими є вміння учителя оперувати вказаними дефініціями в процесі художньо-ідейного аналізу, а також володіння необхідним методичним інструментарієм для формування в учнів відповідних знань і вмінь. Учитель-словесник має проаналізувати літературні твори, які вивчаються за програмою, і визначити різні види внутрішньотекстових інтегративних зв'язків словесності з живописом, графікою, скульптурою, архітектурою, музикою, театром, що дозволить активізувати зображально-виразовий потенціал тексту на уроці і сильніше впливати на учня, розширювати його уявлення про художній твір. ... Бажано також віднайти всі «переклади» літературних творів, які вивчаються текстуально, на мови інших мистецтв [4]. Зазначимо, що в шкільній програмі з української літератури є рубрика «Мистецький контекст», яка містить перелік мистецьких творів, що стануть у нагоді вчителю-словеснику під час аналізу літературного тексту. Це, на нашу думку, має важливе значення, оскільки скеровує діяльність учителя у правильному руслі, дає змогу уникнути помилок у виборі мистецьких текстів.

Науковці акцентують, що в процесі аналізу літературного твору можна використовувати кілька суміжних мистецтв, проте необхідно пам'ятати про ретельний відбір і дозування інформації, щоб вивчення твору не перетворилося на випадкове еkleктичне поєднання різножанрового і різностильового матеріалу. Учитель має пам'ятати про художню близькість і тематичну спорідненість творів літератури і суміжних мистецтв [там само].

На третій етап припадає безпосередньо урок: учитель здійснює спрямовальну, корегувальну, контролювальну, оцінювальну діяльність; учні – навчально-дослідну, проблемно-пошукову, аналітичну, творчу, комунікативну. А. Градовський пропонує використовувати

вати в цій ситуації такі методи шкільного аналізу: контекстуальний історико-мистецтвознавчий аналіз, структурно-семантичний аналіз, мистецтвознавчий коментар, текстологічний аналіз, лінгвістичний аналіз художнього твору [3]. У процесі аналізу літературного твору й суміжних мистецтв учитель-словесник має враховувати такі аспекти: досвід творчої діяльності учнів у різних галузях мистецтва; чергування фаз сприймання матеріалу, гнучкість учнівського сприйняття; різноманіття прочитань і тлумачень художнього тексту, що зумовлене наявністю об'єктивного змісту й потенціалу для суб'єктивного сприйняття.

Під час практичного заняття і виконання самостійної роботи з методики навчання української літератури студенти підбирають матеріали для проведення мистецьких паралелей, складають плани-конспекти уроків, моделюють фрагменти уроків із використанням мистецької компаративістики, обговорюють змодельовані уроки і фрагменти. Варто зазначити, що студенти-філологи зазвичай творчо підходять до виконання таких завдань: вони пропонують літературно-історичне, історико-мистецтвознавче чи літературно-мистецтвознавче дослідження, складають літературний чи мистецький портрет доби, готують мистецький діалог, літературний етюд, текстологічне дослідження художнього явища, модулюють літературно-мистецькі вітальні.

Для самостійної роботи студентів пропонуємо такі завдання: «Підберіть твори суміжних мистецтв для вивчення біографії письменника», «Проаналізуйте запропоновані плани-конспекти уроків, зробіть висновки стосовно доцільності використання обраних творів суміжних мистецтв», «Складіть систему завдань для використання запропоновано мистецького твору на уроці української літератури».

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок.

Реалізація мистецького полілогу (літератури, музики, кіно, театру, живопису, графіки, скульптури) на уроках української літератури призведе до високих результатів, за умови, якщо вчитель-словесник матиме відповідний рівень теоретичної і практичної літературознавчої, мистецтвознавчої і педагогічної підготовки, умітиме ефективно поєднувати різні види мистецтв, що складатимуть органічне художнє ціле і стануть запорукою конструктивної роботи. Особливості використання методів, засобів і прийомів ми-

стецької компаративістики в професійній освіті майбутніх учителів української мови й літератури полягають у системності опанування ними комплексу літературознавчих, мистецтвознавчих і педагогічних дисциплін, між якими необхідно встановити взаємозв'язки; формуванні прагнення студентів-філологів до професійного зростання, самостійного ознайомлення з українською і зарубіжною мистецькою спадщиною, прагнення використовувати її у процесі аналізу художніх творів на уроках літератури.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в більш детальному дослідженні особливостей використання окремих видів мистецтва в професійній підготовці майбутніх учителів-словесників, розробленні технології використання мистецької компаративістики в професійній підготовці майбутніх учителів української мови й літератури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базиль Л. О. Розвиток літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури : монографія. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. 574 с.

2. Вайсштайн У. Порівняння літератури з іншими видами мистецтва : сучасні тенденції та напрями дослідження в літературознавчій теорії і методології. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 372–393.

3. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика: монографія. Черкаси: Брама, 2003. 292 с.

4. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: дис... д-ра пед. наук: 13.00.02. Київ, 2004. 465 с.

5. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standativ-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-1300920-898> (дата звернення: 01 жовтня 2020 року).

6. Ремак Генрі Г. Літературна компаративістика: її визначення та функції. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 44–59.

7. Jacob W. J. Interdisciplinary trends in higher education. *Palgrave Communications* 1, Article number: 15001 (2015). DOI :10.1057/palcomms.2015.1. URL: <http://www.palgrave-journals.com/articles/palcomms20151>. (дата звернення: 01 жовтня 2020 року).

REFERENCES

1. Bazy`Г L. O. Rozvy`tok literaturoznavchoyi kompetentnosti majbutnix uchy`teliv ukrayins`koyi movy` i literatury` : monografiya. Ky`yiv : Vy`d-vo NPU im. M. P. Dragomanova, 2015. 574 s

2. Vaisshtain U. Porivniannia literatury z inshymy vydamy mystetstva : suchasni tendentsii ta napriamy doslidzhennia v literaturoznavchii teorii i metodolohii. Suchasna literaturna komparatyvistyka: stratehii i metody. Kyiv: Vydavnychiy dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 2009. S. 372–393.

3. Hradovskiy A.V. Komparatyvnyi analiz u systemi shkilnoho kursu literatury: metodolohiia ta metodyka: monohrafiia. Cherkasy: Brama, 2003. 292 s.

4. Zhyla S.O. Teoriia i praktyka vyvchennia ukrainskoi literatury u vzaiemozviazkakh iz riznymy vydamy mystetstv u starshykh klasakh zahalnoosvitnoi shkoly: dys... d-ra ped. nauk: 13.00.02. Kyiv, 2004. 465 ark.

5. Pro deiaki pytannia derzhavnykh standartiv povnoi zahalnoi serednoi osvity: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 veresnia 2020 r. # 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standativ-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>.

6. Remak Henri H. Literaturna komparatyvistyka: yii vyznachennia ta funksi. Suchasna literaturna komparatyvistyka: stratehii i metody. Kyiv: Vydavnychiy dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 2009. S. 44–59.

7. Jacob W. J. Interdisciplinary trends in higher education. *Palgrave Communications* 1, Article number: 15001 (2015).

DOI :10.1057/palcomms.2015.1. URL: <http://www.palgrave-journals.com/articles/palcomms20151>

O. Lilik,

ARTISTIC POLYLOGUE IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE

Abstract. *The author explores the peculiarities of the use of works of related arts in the training of future teachers of Ukrainian language and literature. She proves the relevance of her research by the requirements of state documents that determine the trends of reforming the education sector, and insufficient research of this problem in pedagogical science.*

Lilik O.O. offers a model of using works of related arts in the professional training of future teachers of Ukrainian language and literature; substantiates its components; identifies practical ways to use works of related arts in the training of future teachers of Ukrainian language and literature, in particular in the context of literary studies (on the example of comparing a literary work and its film adaptation) and methodical (on the example of preparing and modeling a fragment of a lesson using works of related arts) disciplines. She argues that the model of using works of related arts in the training of future teachers of Ukrainian language and literature should contain a number of components (theoretical and conceptual, structural and semantic, organizational and didactic and technological and methodological.

The author concludes that the implementation of artistic polylogue (literature, music, cinema, theater, painting, graphics, sculpture) in the lessons of Ukrainian literature will lead to high results, provided that the teacher-vocabulary has the appropriate level of theoretical and practical literary, art and pedagogical training, will be able to effectively combine different arts. Lilik O.O. proves that the peculiarities of the use of methods, tools and techniques of artistic comparative studies in the professional education of future teachers of Ukrainian language and literature are the systematic mastery of a set of literary, art and pedagogical knowledge, between which it is necessary to establish relationships; formation of the desire of students of philology for professional growth, independent acquaintance with the Ukrainian and for-

eign artistic heritage, the desire to use it in the process of analysis of works of art in literature lessons.

Key words: *professional training, work of art, art, comparative studies, teacher of Ukrainian language and literature.*

Дата подання рукопису: 19 березня 2020 р.

Дата прийняття до друку: 30 травня 2020 р.

УДК 378

<https://doi.org/10.37041/2410-4434-2020-16-10>

Вікторія Бойта,

*викладач циклової комісії мистецтвознавства
та гуманітарних дисциплін*

Мистецького коледжу імені Сальвадора Далі, м. Київ, Україна

ORCID: 0000-0002-9870-8263

e-mail: svit.lit@bigmir.net

ЕЛЕМЕНТИ ІНТЕРМЕДІАЛЬНОГО АНАЛІЗУ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ЛІТЕРАТУРИ У КОЛЕДЖАХ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Анотація. У статті висвітлено результати дослідження елементів інтермедіального аналізу як основи ефективного вивчення літератури, що їх доцільно запроваджувати під час занять у коледжах художньо-естетичного профілю. Узагальнено за науковими джерелами зміст, значення поняття «інтермедіальність»; особливості викладання літератури у старших класах художньо-естетичного профілю відповідно до когнітивних особливостей студентів; обґрунтовано необхідність впровадження інтермедіального підходу до літературних текстів у навчальних закладах художньо-естетичного профілю, адже найбільш вагомими засобами формування творчої особистості учня є різні види мистецтв, а це зумовлює необхідність використання комплексної їх